

SPRÁVA o činnosti odbornej skupiny ŠTUREC za obdobie jún 2013 – apríl 2014

Slovenský plavebný kongres v roku 2013 okrem iného pokračoval ako odborný gestor v spolupráci pri aktivitách týkajúcich sa obnovy lode Šturec, ktorá prešla do správy Dopravného múzea Bratislava, Slovenského technického múzea v Košiciach.

Základné parametre lode Šturec sú dĺžka $L=56,00$ m; šírka $B=9,00$ m; výška boku trupu $H=2,50$ m; ponor stredný $T=1,45$ m; maximálna výška pevného bodu nad kýlom $H_{fix}=6,85$ m; celkový výkon hlavných motorov $P=2 \times 368$ kW/500 k; celková hmotnosť plavidla $G=330$ ton.

Medzi organizácie spolupracujúce na obnove lode Šturec patria:

- aktuálny správca Dopravné múzeum Bratislava (riaditeľ PhDr. Maráky), Slovenského technického múzea v Košiciach (generálny riaditeľ Ing. Labanič);
- predchádzajúci správca Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica (generálny riaditeľ Ing. Supek), Odštepny závod Bratislava (riaditeľ Ing. Soták), závod Dunaj Bratislava (riaditeľ Ing. Pollák a Ing. Sýkora);
- Slovenská plavba a prístavy, a.s. (predseda predstavenstva Ing. Blaško, člen predstavenstva Ing. Michalco, člen predstavenstva Ing. Mihalovičová, kpt. Kollár) a v neposlednom rade
- Slovenský plavebný kongres.

Aktivity SPK prebiehali prostredníctvom Odbornej skupiny Šturec (OŠ ŠTUREC), ktorá bola zriadená predsedníctvom SPK dňa 11.4.2013, v súlade so Stanovami SPK.

Zriadeniu OS ŠTUREC predchádzalo niekoľko udalostí, najmä:

- rozhodnutie Pamiatkového úradu Slovenskej republiky z januára 2012, ktorým bola do registra hnutelných národných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu zapísaná hnutelná národná kultúrna pamiatka loď Šturec – dvojmotorový vlečný remorkér;
- dňa 27.2.2013 podpísaná a dňom 7.3.2013 účinná Zmluva o prevode správy majetku štátu – lode Šturec od Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. na Slovenské technické múzeum Košice, Múzeum dopravy v Bratislave;
- dňa 3.4.2013 prevzatie remorkéra Šturec v bratislavskom prístave od Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., Odštepny závod Bratislava, závod Dunaj Bratislava do správy Dopravného múzea Bratislava, Slovenského technického múzea v Košiciach.

Odborná skupina Šturec bola zriadená z rozhodnutia Predsedníctva SPK ako aj zo záverov Uznesenia 13 Valného zhromaždenia členov SPK, kde v písmene c/ Valné zhromaždenie členov SPK ukladá Predsedníctvu SPK pod číslom 1. zabezpečiť prípravu a realizáciu úloh z Plánu činnosti na rok 2013, konkrétne v rámci bodu g/ podieľať sa ako odborný gestor, v spolupráci so Slovenským technickým múzeom, Múzeom dopravy Bratislava na modernizácii a obnove plavidla Šturec uvažovaného pre účely lodného múzea a to priebežne prostredníctvom odbornej skupiny Šturec. Táto bola ustanovená v zložení: vedúci skupiny kpt. Novák a členovia Ing Mandl a p. Bohunský.

Jednou zo základných úloh OS ŠTUREC bolo a je zabezpečovať odbornú gesciu a priebežne koordinovať jednotlivé aktivity pri príprave a postupnej realizácii obnovy remorkéra Šturec.

Z uvedeného dôvodu bolo po zriadení OS ŠTUREC zvolané jej prvé rokovanie, ktoré sa uskutočnilo 4.6.2013 v priestoroch SPaP, a.s.. Rokovania sa zúčastnil aj predseda SPK Ing. Novák. Na rokovaní boli okrem iného stanovené štyri základné oblasti, v rámci ktorých bude OS ŠTUREC zabezpečovať svoju činnosť:

1. Administratívne záležitosti a ľudské zdroje
2. Technické záležitosti
3. Finančné záležitosti
4. Propagácia

1. Administratívne záležitosti a ľudské zdroje

Z hľadiska ľudských zdrojov do OS ŠTUREC boli postupne včlenení so súhlasom ich zamestnávateľa SPaP, a.s. a SVP, š.p., resp. s ňou spolupracujú ad hoc kapitáni Kollár, Vaněk, Puha, Čtvrtecký a ďalší.

Administratívne záležitosti vrátane kontaktu s Predsedníctvom SPK zabezpečuje vedúci OS ŠTUREC kpt. Novák, ktorý sa podľa požiadaviek predsedníctva SPK zúčastňuje jeho rokovaní a priebežne informuje o aktuálnom stave jednotlivých realizovaných aktivít.

Členovia OS ŠTUREC stanovili ako najvhodnejšie riešenie pre pravidelné pracovné stretnutia termín štvrtok o 9.00 hod. priamo na plavidle Šturec. Súbežne prebiehali intenzívne rokovania medzi Múzeom dopravy Bratislava Slovenského technického múzea, SPK, SPaP, a.s., SVP, š.p., a OS ŠTUREC na doladení formy, resp. obsahu a rozsahu spolupráce a v neposlednom rade na vybudovaní si vzájomnej dôvery.

2. Technické záležitosti

Medzi prioritne riešené technické záležitosti v hodnotenom období patrili najmä:

- a) aktivity priamo na plavidle;
- b) aktivity súvisiace s prípravou plavidla na odčerpanie odpadových vôd;
- c) aktivity súvisiace s prípravou vyťahnutia plavidla na opravársku polohu a
- d) aktivity súvisiace so získavaním chýbajúcich súčastí z iných plavidiel.

a) aktivity priamo na plavidle

Jednotlivé aktivity priamo na plavidle zabezpečoval vedúci OS ŠTUREC kpt. Novák za aktívnej spolupráce zástupcov SVP, š.p., hlavne kpt. Vaněka. Boli vykonané najmä záchranné a zabezpečovacie práce na remorkéri Šturec.

b) aktivity súvisiace s prípravou plavidla na odčerpanie odpadových vôd

Predmetné aktivity zabezpečovali jednotliví členovia OS ŠTUREC za aktívnej spolupráce zástupcov SVP, š.p., hlavne kpt. Vaněka a SPaP, a.s., hlavne kpt. Kollára, Ing. Kotvana a Ing. Riečana. K presunu remorkéra Šturec došlo dňa 21.3.2014 remorkérom Tekov od SVP za aktívnej spolupráce a pomoci zástupcov SVP, š.p. Následne k odčerpaniu odpadových vôd došlo za aktívnej spolupráce a pomoci zástupcov SPaP, a.s. dňa 24.3. a 25.3. 2014 v južnom bazéne starého zimného prístavu v Bratislave. Voda znečistená ropnými produktami zo zadných palivových tankov bola čerpaná do auto cisterny jej vlastným čerpadlom a odvázaná do Slovnaftu na separovanie a následné spálenie. Cisterna mala kapacitu 12 m³ a v priebehu týchto dvoch dní boli odvezené 4 cisterny. V pravom tanku bola prasklina, ktorú sa nepodarilo utesniť a ktorou do plavidla vnikala voda. Preto po odčerpání poslednej cisterny v utorok 25.3.2014 bolo plavidlo urýchlene vyťahnuté na šíkmú zväžnicu starého lodného výťahu, kde bude očistený trup plavidla, predovšetkým značne obrastená pod ponorová časť a urobený náter.

c) aktivity súvisiace s prípravou na vyťahnutia plavidla na opravárenskú polohu

Gestorstvom predmetných technických záležitostí v rámci OS Šturec bol poverený Ing. Mandl, ktorý aj zabezpečoval spracovanie potrebných dokumentov. Jednotlivé dokumenty, materiály a návrhy postupov boli priebežne rozpracované do takej miery, že boli použiteľné priamo na jednotlivé aktivity, ale aj ako podklady pre spracovanie propagačných materiálov.

V prvom kroku sa jednalo o prípravu a následné uloženie štapelových podložiek z pôvodných nitovaných nosníkov klinových vozíkov na určené miesta. Tomu predchádzalo ich dôkladné očistenie a natretie, ktoré bolo vykonané pod vedením kpt. Kollára a SPaP, a.s..

Výšková poloha nosníkov bola zameraná laserom, aby bolo možné podložiť drevené dosadacie hranoly a primerane ich vyrovnať.

Súbežne s týmito aktivitami zabezpečoval kpt. Novák zapožičanie hydraulických valcov od SVP, pre potrebu osadenia remorkéra Šturec a uvoľnenia lodného výťahu. Bolo zistené, že valce sú zapožičané s.r.o Hučko s ktorým bolo okamžite vyvolané rokovanie.

d) aktivity súvisiace so získavaním chýbajúcich súčastí z iných plavidiel

Predmetné aktivity zabezpečovali jednotliví členovia OS ŠTUREC, najmä Ing. Mandl a p. Bohunský za aktívnej spolupráce 1. strojníka p. Hrončeka. Bolo získané značné množstvo veľmi dôležitých súčastí z DNL Dunajec na lodný motor 6 L 350, ale aj ďalšie zariadenia strojovne a palubných mechanizmov. S týmito súčasťami potom koncom roka 2013 nastala zložitá a pre nás nepríjemná situácia, nakoľko DNL Dunajec bol nečakane odpredaný a demontované časti sa museli vrátiť. Nakoniec sa ale situácia opäť zmenila v náš prospech, pretože zákazník odstúpil od svojho zámeru a časti sú zasa k dispozícii pre použitie na remorkér Šturec.

3. Finančné záležitosti

Všetky práce sú zatiaľ vykonávané bez finančného krytia, len na základe dobrovoľnej aktivity, preto pri jednej z pravidelných štvrtkových porád aj za účasti predsedu SPK a riaditeľa Múzea dopravy Bratislava Slovenského technického múzea boli prerokované možnosti na získavanie finančných prostriedkov prostredníctvom príslušných grantových a dotačných schém. Uvedenými aktivitami sa následne zaoberali a zabezpečovali ich predseda SPK a Múzea dopravy Bratislava Slovenského technického múzea. Boli spracované a podané dva návrhy žiadostí o pridelenie nasledovných dvoch grantov prostredníctvom Ministerstva kultúry SR:

- projekt „Obnova remorkéra Šturec, rok výroby 1937, Škodové závody Komárno, ÚZPF č.12072/0, I. etapa“, v rámci Programu 1 (Obnovme si svoj dom), podprogram 1.4 (obnova a konzervácia torzálnej architektúry);
- projekt „Obnova remorkéra Šturec, rok výroby 1937, Škodové závody Komárno, ÚZPF č.12072/0, publikačná činnosť“, v rámci Programu 1 (Obnovme si svoj dom), podprogram 1.3 (aktivity kultúrnej politiky a edičnej činnosti v oblasti ochrany pamiatkového fondu)

Oba návrhy sa nachádzajú vo fáze prijatia tajomníkom príslušného programu na preskúmanie úplnosti podľa výnosu.

Ďalšie možnosti financovania budú diskutované priebežne.

4. Propagácia

Predseda SPK Ing. Novák a Ing. Mandl spracovali propagačný materiál, ktorý bol následne použitý a celý projekt Šturec propagovaný na 27. Plavebných dňoch 2013 v Žiline. Ing. Mandl ďalej uverejnil článok k aktivitám okolo plavidla Šturec do Revue „Pamiatky a múzeá“. Predseda SPK a Múzea dopravy Bratislava Slovenského technického múzea prezentovali projekt Šturec okrem iného tiež na osobnom stretnutí s primátorom mesta Bratislava RNDr. Ftáčnikom.

Záverom je treba zdôrazniť, že objekt o ktorého záchranu usilujeme je zrejme posledný prvo republikový výrobok SLK Komárno. Slovensko si nezachovalo žiadny objekt z obdobia parných strojov a plavidla v lepšom technickom stave, ktoré mali slúžiť muzeálnym účelom ako napr. remorkér Kriváň boli nenávratne zničené.

Treba na tomto mieste zdôrazniť mimoriadnu každodennú aktivitu p. Bohunského pre záchranu plavidla Šturec pre ďalšie generácie.

Spracoval kpt. Vladimír Novák, vedúci OS ŠTUREC,

Odsúhlasené predsedníctvom SPK v Bratislave dňa 18.3.2014

Zobrané na vedomie 14.valným zhromaždením členov SPK v Bratislave dňa 1.4.2014